Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001760

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медвідь Олександр Володимирович

2. OLEKSANDR MEDVID

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 101

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Екологія

Дата захисту: 28-06-2025

Спеціальність за освітою: Екологія та охорона навколишнього середовища

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9195

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.35, 70.25, 70.27.05.23, 31.29

Тема дисертації:

1. Наукові засади комплексної оцінки впливу скиду зворотних вод на гідроекологічний стан водних екосистем (на прикладі ПрАТ «Жежелівський кар'єр»)

2. Scientific principles of complex assessment of the impact of wastewater discharge on the hydroecological state of aquatic ecosystems (on the example of Zhezhelivskyi quarry PJSC)

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню, розробці та апробації системного підходу до комплексної оцінки впливу скиду зворотних вод на гідроекологічний стан водних екосистем у регіонах з локалізованим техногенним навантаженням, зокрема в зоні впливу ПрАТ «Жежелівський кар'єр». Робота має міждисциплінарний характер і поєднує положення гідроекології, аналітичної хімії довкілля, екологічного моніторингу, математичного моделювання та водного менеджменту. Актуальність теми дослідження зумовлена посиленням впливу локальних джерел техногенного навантаження, зокрема у малих річках, які мають обмежену здатність до самовідновлення. В умовах інтенсивного промислового та аграрного використання водозбірних басейнів зростає потреба в сучасних методах комплексної екологічної оцінки. Недостатність інтегрованих підходів до аналізу змін гідрохімічного стану вод, нестача дієвих моделей прогнозування та обмежене використання біоіндикації у практиці водного моніторингу зумовлюють

необхідність проведення системного дослідження. Робота спрямована на заповнення наукової прогалини у сфері екологічної оцінки впливу зворотних вод у реальних умовах функціонування гірничодобувних підприємств. Наукова новизна дослідження полягає в удосконаленні підходів до оцінки гідроекологічного стану водних об'єктів з використанням просторово-часового аналізу, інтегральних індексів якості води, біоіндикаційних критеріїв та математичного моделювання. Уперше для річки Гнилоп'ять реалізовано комплексну систему моніторингу впливу техногенного навантаження, включено аналіз регресійної та аналітичної моделі змішування забруднень, що враховує процеси самоочищення. Вперше доведено, що у маловодних умовах головним джерелом забруднення можуть бути фонові аграрні чинники, тоді як зворотні води контрольованого скиду можуть мати локальний або навіть розбавлювальний ефект. Запропоновано адаптивну модель оцінки впливу, що враховує гідрологічні та біотичні особливості водного об'єкта.

2. The dissertation is devoted to the scientific substantiation, development and testing of a systematic approach to the comprehensive assessment of the impact of wastewater discharge on the hydroecological state of aquatic ecosystems in regions with localized anthropogenic load, in particular in the zone of influence of Zhezhelivskyi Quarry PJSC. The work has an interdisciplinary character and combines the provisions of hydroecology, analytical environmental chemistry, environmental monitoring, mathematical modeling and water management. The relevance of the research topic is due to the increasing impact of local sources of anthropogenic load, in particular in small rivers that have a limited ability to self-heal. In the context of intensive industrial and agricultural use of watersheds, there is a growing need for modern methods of integrated environmental assessment. The lack of integrated approaches to analyzing changes in the hydrochemical state of water, the lack of effective forecasting models, and the limited use of bioindication in water monitoring practice necessitate a systematic study. The work is aimed at filling the scientific gap in the field of environmental assessment of the impact of wastewater in the real conditions of mining enterprises. The scientific novelty of the study is to improve approaches to assessing the hydroecological state of water bodies using spatial and temporal analysis, integral water quality indices, bioindicative criteria, and mathematical modeling. For the first time, a comprehensive system for monitoring the impact of anthropogenic load was implemented for the Hnylopyat River, including the analysis of a regression and analytical model of pollution mixing that takes into account self-purification processes. For the first time, it is proved that in low-water conditions, the main source of pollution can be background agricultural factors, while the return water of controlled discharge can have a local or even diluting effect. An adaptive impact assessment model is proposed that takes into account the hydrological and biotic features of a water body.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Медвідь О. В. Вплив скиду зворотних вод Жежелівського родовища гранітів на стан якості води річок. Таврійський науковий вісник. Серія: Екологія, іхтіологія та аквакультура. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 140. С. 550-555.
- 2. Пацева І.Г., Медвідь О.В. Стратегічний аналіз передумов впровадження моніторингових досліджень водних об'єктів з урахуванням видобутку граніту: SWOT та PEST-аналіз. Науковий журнал «Екологічна безпека та технології захисту довкілля». 2025. №7. С. 50-57
- 3. Хом'як І. В., Онищук І. П., Медвідь О. В., Пацева І. Г., Хом'як О. І. Вплив скиду зворотніх вод Шамраївського родовища гранітів на фіторізноманіття долини річуи Роставиця. Український журнал природничих наук. 2024. Вип. 9. С. 331-343.
- 4. Хом'як І. В., Онищук І. П., Медвідь О. В. Зміна вектора динаміки автогенної сукцесії екосистем під впливом скиду зворотних вод. Екологічні науки 9 : науково-практичний журнал. К. : Видавничий дім

«Гельветика», 2023. № 1(46). С. 49-52.
- 5. Хом’як І. В., Брень А Л., Медвідь О. В, Хом’як А.К., Максименко І. Ю. Динаміка рослинності суходолу та території кар' єрів як модель постмілітарного відновлення дикої природи. Український журнал природничих наук. 2023. Вип. 5. С. 61-69
- 6. Медвідь О. В., Коцюба І. Ю., Хом’як І. В. Вплив зворотніх вод Жежелівського гранітного кар'єру на формування рослинних угрупувань. Український журнал природничих наук. 2022. Вип. 2. С.57-68
- 7. Пацева І. Г., Медвідь О. В., Глухонець А. О. Вплив Жежелівського гранітного кар’єру на довкілля. Ювілейна наукова конференція професорськоївикладацького складу, аспірантів, студентів та співробітників відокремлених структурних підрозділів Національного транспортного університету, присвячена 80-річчю з дня заснування університету, 26 квітня 2024 року. Вип. 80. К.: НТУ, 2024. С. 165-166
- 8. Медвідь О. В., Шацило Є., Пацева І. Г. Вплив зворотних вод Жежелівського гранітного кар’єру. Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Екологічна безпека та раціональне природокористування», 16 листопада 2023 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. С. 130
- 9. Нонік Л., Пацева І., Циганенко-Дзюбенко І., Медвідь О., Дасевич І. (2023). Визначення екологічних пріоритетів управління відходами (на прикладі полігону ТПВ м. Житомир). Проблеми хімії та сталого розвитку. 1. С. 18–26.
- 10. Пацева І., Алпатова О., Рибак О., Циганенко-Дзюбенко І., Медвідь О. Озеленення даху як захід по адаптації зміни клімату на прикладі м. Житомир. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2022. Вип. 3. С. 67–74

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пацева Ірина Григорівна

2. IRYNA PATSEVA

Кваліфікація: д.т.н., професор, 21.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойченко Сергій Валерійович

2. SERHII BOICHENKO

Кваліфікація: д.т.н., професор, 05.17.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, буд. 37, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степова Олена Валеріївна

2. Olena Stepova

Кваліфікація: д. т. н., доц., 21.06.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Код за ЄДРПОУ: 02071100

Місцезнаходження: Першотравневий проспект, буд. 24, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Герасимчук Людмила Олександрівна

2. Lyudmyla Gerasimchuk

Кваліфікація: к.с.-г.н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валерко Руслана Анатоліївна
2. Ruslana Valerko

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4716-0100

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Луньова Оксана Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Луньова Оксана Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Довгалюк Віта Валентинівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна